A.º 1853. N.º 168.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Woensdag den 12 October.

BUITENLAND.

LONDEN den 8 october.

Ll. dingsdag avond is te Halifax de katoenspinnerij enz. van de heeren *R. Whitworth & Co.* door eenen fellen brand geheel in de asch gelegd. De aangerigte schade wordt op zestig- a tachtigduizend ponden sterling begroot. Ongeveer duizend menschen bevinden zich, ten gevolge van die ramp, voor het oogenblik buiten bestaan.

— De Minister van Finantien der Vereenigde Staten heeft bij een brief van den 20 september jl. een New-Yorkschen koopman om advies gevraagd ten aanzien eener herziening van het tarief der invoerregten. Deze brief geeft vooruitzigt op eene gewigtige wijziging van het tarief, die de Vereenigde Staten wederom eene schrede nader tot de handelsvrijheid en tot Engeland zou brengen. „ Bij de toeneming van het openbaar inkomen en de ophooping van het geld in de schatkist — schrijft de Minister — is het zeer waarschijnlijk dat in de aanstaande Zitting der Wetgevende Kamers de discussie vooral over het tarief zal loopen, met het doel om het te verlagen. Inmiddels behoef ik volledige inlichtingen omtrent den invloed der tegenwoordige regten op de voornaamste takken onzer volksbedrijvigheid en omtrent de gevolgen welke van de voorgestelde wijziging zouden kunnen worden verwacht. Ik zou alzoo gaarne vernemen welke tolregten naar uw oordeel opgeheven en welke verlaagd dienen te worden. Het thans geldende toltarief werd over het geheel gemaakt met het doel om de schatkist te stijven en om zoo gelijkmatig mogelijk op de onderscheiden deelen des Lands en op de verschillende nijverheidstakken te drukken. Dit doel dient niet uit het oog te worden verloren; en zoo er grond voor verlagingen bestaat, moeten zij op zulk eene wijze worden verdeeld, dat elk deel des Lands en elk belang gelijkelijk voordeel daarvan kunnen hebben. Omtrent de grondstoffen voor onze fabrieken en de koopwaren die niet met onze eigen producten mededingen, zal het voorzeker niet moeijelijk zijn een besluit te nemen. Een ander belangrijk doel, waartoe de herziening van het tarief strekken moet, is de vereenvoudiging der werkzaamheden van het tolbestuur; ten dien einde zal de lijst moeten worden vergroot van artikelen die zonder betaling van regt ter consumtie ingevoerd kunnen worden, en van die welke aan een gering regt onderworpen zijn en tot middelen ter stijving der schatkist zouden moeten gemaakt worden, zoo dit niet nagelaten wierd tot vermijding van omslag in de heffing."

PARIJS den 9 october.

Volgens de laatst ontvangen berigten uit Konstantinopel van den 2 dezer, zou de Porte, in stede van vier weken, veertig dagen hebben toegestaan voor de ontruiming der Vorstendommen door de Russen, alvorens de vijandelijkheden aan te vangen. Eene reden te meer om te hopen dat de diplomatie er in zal slagen een nieuw middel van bevrediging te vinden, en in die verwachting zou men nog versterkt worden, wanneer het gerucht zich bevestigt, dat de Koning van Pruissen de rol van bemiddelaar tusschen de Porte en Rusland heeft aangenomen.

Inmiddels hebben de stoombooten der Donausche maatschappij de gemeenschap met den Beneden-Donau, Beneden-Orsova, gestaakt. Hieruit maakt men op, dat de stelling der beide legers, welke de oevers van den Donau bezetten, dreigender is dan ooit. De handelsbelangen zullen veel lijden bij deze afbreking der gemeenschap met Konstantinopel en de geheele kust der Zwarte Zee.

Het Parijsche dagblad *Patrie* behelst een schrijven uit Weenen, waarin gemeld wordt dat men het er in die hoofdstad algemeen voor hield, dat de Oostenrijksche Regering, in weêrwil harer genegenheid voor den Czaar, besloten scheen de onzijdigheid in acht te nemen, in geval de oorlog tusschen Rusland en Turkije mogt uitbarsten, en voort te gaan, in overeenstemming met de overige Mogendheden, hare goede diensten aan te wenden om de vijandelijkheden te doen ophouden en den vrede tusschen de krijgvoerende partijen te herstellen.

Het *Journal des Débats* geeft heden den volgenden raad: „ Het zou te wenschen zijn dat het publiek er zich aan gewende niet iederen morgen eene nieuwe verandering van decoratie in de zaken van het Oosten te verwachten."

— De ministeriële Parijsche *Patrie* behelst de volgende mededeelingen: „ Er is gemeld dat, op bevel van ons ministerie van oorlog het geven van verloven in de regementen geschorst was. Wij kunnen opgeven wat daarvan waar is. Bij eene ministeriële aanschrijving is aan de militaire overheden aanbevolen het aantal aan de soldaten verleende verloven zoo veel mogelijk te beperken, en de zesmaandelijksche verloven der officieren te schorsen tot 1 januarij aanstaande. Deze beschikking strekt alleen om de dienst in de onderscheiden garnizoensplaatsen te verzekeren en dezelve voor de bij het vaandel blijvende manschappen minder moeijelijk te maken. Verscheiden Engelsche dagbladen spreken van eene zending naar Turkije, waarmede de generaal *Canrobert* na de opheffing van het kamp van Helfaut, alwaar hij bevel voerde, zou belast geworden zijn. Dit berigt is onjuist. Toen de generaal *Canrobert* Helfaut verliet, heeft hij onmiddellijk zijne inspectiereis aangevangen, en hij bevindt zich thans in het departement van de Meurthe."

— Het vervoer van goederen en vooral van granen is thans in Frankrijk zoo groot, dat het bij verscheiden spoorweg-maatschappijen, met name bij die voor den weg van Havre naar Rouaan, aan materieel ontbreekt om behoorlijk in de dienst te voorzien. Vele rijtuigen der derde klasse zijn tot goederen-wagens gebezigd moeten worden. Ook is er gebrek aan genoegzaam personeel om de goederen te laden.

— Er wordt hier thans een troep tooneelspelers gevormd, om eerlang voorstellingen in Nederland te gaan geven.

— Uit Florence wordt geschreven, dat de Groothertog nopens de zaak van lady *Cunningham* tot geene andere gedachten is te brengen. De kapitein *Baldasseroni*, de zoon van den minister, die belast was met het in hechtenis nemen der dame, meende van Z. H. de bevestiging van dien last te moeten vragen, waarop de Groothertog hem antwoordde, dat hij de wet in al hare gestrengheid ten uitvoer moest leggen. Sir *Scarlett*, die in zijne hoedanigheid van gezant bij den Minister van Buitenlandsche Zaken pogingen ter gunste der gevangene aanwendde, kreeg ten antwoord: „ Zijne Hoogheid is onbuigzaam." De bloedverwant van miss *Cunningham* eindelijk, welke zich tot de Groothertogin gewend had, kreeg woorden van vertroosting, doch niets meer. De Groothertog moet zich te Lukka in dezen geest nopens de zaak hebben uitgelaten: „ Engeland, zeide hij, wil Rusland den oorlog aandoen en zich verzetten tegen de bescherming in welke de Czaar zijne geloofsgenooten wil nemen, doch de Protestanten moeten niet meer begunstigd worden dan de orthodoxen. Wanneer de Keizer van Rusland, volgens Engeland, zijne geloofsgenooten niet moet beschermen, kan de Koningin van Groot-Brittanje het regt niet hebben zulks de haren te doen." Deze redenering gaat echter niet op, daar lady *Cunningham* eene Engelsche is, en de orthodoxen, die keizer *Nicolaas* wil beschermen, geen Russische onderdanen zijn.

— De Pauselijke Regering heeft den uitvoer van wijnen verboden en tot de maand September 1854 de vrijstelling verlengd, toegestaan aan vreemde wijnen ingevoerd in de Romeinsche Staten langs Civita-Vecchia. — Het onderzoek wegens de onlangs te Rome ontdekte revolutionnaire zamenspanning wordt nog altijd ijverig voortgezet. Zekere *Lepis*, bij wien men Mazzinische geschriften en proclamatien had gevonden, had zich in het Transtevere verholen gehouden, doch was door zijn baardscheerder verraden en gevangen genomen. Groot is het aantal gearresteerden; 36 daarvan zullen zwaar worden gestraft, doch de overigen zullen gratie erlangen of vermindering van straf verwerven; ten gevolge hunner mededeelingen heeft men kennis bekomen van de vertakkingen der zamenzwering met Napels en Livorno, wat ook in die steden tot arrestatiën geleid heeft.

— Eene telegrafische depêche uit Madrid van 6 dezer meldt, dat men daar van eene amnestie ter gunste der Spaansche drukpers sprak, welke, bij gelegenheid van den verjaardag van koningin *Isabella II*, de vroeger tegen verscheiden dagbladen uitgesproken veroordeelingen zou opheffen. — Bij Koninklijk besluit van den 4 dezer zijn verbeteringen gebragt in de wijze van procederen.

KEULEN den 10 october.

Na aan het station door de te Berlijn aanwezige Pruissische Prinsen en den Groothertog van Mecklenburg Schwerin ontvangen te zijn, begaven de Russische en Pruissische Monarchen zich vrijdag avond terstond naar Potsdam en van daar naar Sanssouci, waar het souper gebruikt werd. Den volgenden morgen hield de Keizer eene groote revue over de te Potsdam in bezetting liggende regementen, na afloop van welke een gala-diner op Sanssouci gehouden werd.

De Grootvorst Troonopvolger is zijnen Vader niet naar Pruissen gevolgd, maar van Warschau terstond naar Petersburg teruggereisd.

Men blijft te Berlijn verzekeren dat Oostenrijk en Pruissen alles tot behoud des vredes aanwenden en dat de Keizer van Rusland zich niet ongenegen betoont zoo mogelijk gehoor aan die wenschen te geven.

Sommigen hebben gezegd dat de Berlijner dagbladen eene vermaning ontvangen hebben, om bij het bespreken der Russische politiek de palen der gematigdheid niet te buiten te gaan. Zoodanige waarschouwing is wel gegeven, doch betreft niet uitsluitend de Russische, maar in het algemeen alle bevriende Regeringen.

— Te Genua zijn ongeveer dertig politieke uitgewekenen, wegens nog onbekende oorzaken, in hechtenis genomen.

— Van Beyruth wordt den 30 september geschreven, dat in de provincie Naplousa volksoploopen hebben plaats gehad, waarbij, doordien de overheid niet bij magte was om tusschen beide te treden, tweehonderd personen gedood en ruim zoo veel gewond zijn. Voorts blijkt de Christenbevolking van den Libanon in eenen staat van regeringloosheid te verkeeren, en de Druzen aan het Gouvernement weêrspannig te zijn.

— Rijnhoogte te Keulen den 9 dezer 7 voet 11 duim Keulsch peil (7 voet 9 duim Rijnlandsch).

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 10 october.

Bij besluit van den 7 dezer heeft Z. M. goedgevonden, 1°, aan de na te melden officieren bij de rustende schutterijen op hun verzoek eervol ontslag te verleenen, te weten: in de provincie Noordbrabant, aan *H. de Quay*, als majoor-kommandant; — in de provincie Zuidholland, aan *W. A. A. Huygens*, als kapitein, en hem tevens te vergunnen de uniform der schutterij en de onderscheidingsteekenen aan den rang van kapitein verbonden, voortdurend te blijven dragen; — in de provincie Friesland, aan *C. Buwalda*, als kapitein, en aan *K. W. Rinsema*, als 2de luitenant; — in de provincie Groningen, aan *J. G. Spandaw*, als 1ste luitenant-adjudant; 2°, mede eervol ontslag te verleenen, aan *C. Stegerhoek*, als 1ste luit. bij de 1ste komp. van het 3de half-bat. rustende schutterij in het 3de district der provincie Zuidholland; 3°, bij de rustende schutterijen in de navolgende provincien te benoemen: in de provincie Noordbrabant, tot majoor-kommandant *J. Walter*; — in de provincie Gelderland, tot kapitein *U. Aubin Wilkens*; — in de prov. Zuidholland, tot 1sten luit. *C. van Dorp*; tot 2den luit. *P. G. van Lom*; tot kapitein *R. van der Schoot*; tot 1sten luit. *K. Kruyf* Ez., en tot 2de luit. *M. E. van Neuhuis* en *J. A. Charbon*; — in de provincie Noordholland, tot kap. *W. S. L. Eschauzier*; tot 1sten luit. *K. Reedeker*; tot 2de luit. *C. Risius* en *D. Reedeker*; tot 2den luit. *S. F. Sieuwerts*; tot 1sten luit. *A. F. R. E. van Hasselt*; tot kap. *K. Peereboom* jr.; tot 1sten luit. *J. P. M. Oosterman*; tot 2de luit. *C. Kaaskooper* en *P. Cos*; tot kap. dr. *P. J. Hollman*; tot 1sten luit. *N. A. van Leeuwen* jr., en tot 2den luit. *C. Peereboom* Kz.; — in de provincie Zeeland, tot 2de luit. mr. *D. A. Berdenis van Berlekom* en *J. W. de Raad*; tot kapiteins *J. du Bois* en *J. H. Hennequin*; tot 1sten luit.-adjudant *S. A. de Smidt*; tot 1ste luit. *W. P. V. Hennequin* en *H. S. de Smidt*; tot 2de luit. *J. le Roy*, *J. L. Croin* en *H. G. Fokker*; — in de provincie Friesland, tot kapitein *A. Wiersma*; tot 1sten luit. jonkh. *R. C. van Cammingha*; tot 2den luit. *IJ. D. van der Werf*; tot 2den luit. *J. T. de Haan*; tot 1sten luit.-adjudant *H. H. Schotanus à Steringa Lemke*; tot 2den luitenant-kwartiermeester *G. Zandstra*; tot majoor-kommandant jonkh. mr. *C. van Eysinga*; tot 2den luit. *D. C. van Sisseren*, en tot 1sten luit. *P. U. van der Veer*; — in de provincie Groningen, tot majoor-kommandant mr. *M. Sichterman van de Brake*, en tot 1sten luit.-adjudant *C. W. de Rochefort*.

— De Minister van Marine heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat door den storm op den 26sten der vorige maand de Groote of Zuider-Kaap op de bank de Noordvaarder is vernield geworden, en dat eene nieuwe kaap aldaar zal worden gesteld, zoodra het saizoen die werkzaamheden op dat punt zal toelaten, waaromtrent nader berigt kan worden te gemoet gezien.

Staten-Generaal.

Het bij Koninklijke boodschap van den 22sten ll. aan de Tweede Kamer aangeboden ontwerp van wet op de vordering van inkwartiering, onderhoud van krijgsvolk, transporten en leverantien voor 's Konings legers of vestingen en op den doortogt van troepen in tijd van vrede is in de afdeelingen der Kamer overwogen, waaraan 26 leden hebben deel genomen. Aan het voorloopig verslag nopens dat onderzoek in de afdeelingen wordt het volgende ontleend:

„ § 1. Vele leden verklaarden zich met het beginsel, waarvan de Regering bij het zamenstellen dezer wet is uitgegaan, niet te kunnen vereenigen. Zij hielden het daarvoor, dat de regeling, ten minste in hoofdtrekken, der verpligting van de ingezetenen tot het gedoogen van inkwartiering en tot het doen van verstrekkingen voor 's Konings legers en vestingen niet aan het uitvoerend gezag moet worden overgelaten, maar tot de taak der wetgeving behoort, zonder dat daarop eene andere uitzondering kan worden toegelaten dan die van het bepalen van den voet der schadeloosstelling. Naar het oordeel van een deel dezer leden was dit punt door het 2de lid van art. 187 der Grondwet vrij duidelijk uitgemaakt. Doch ook diegenen hunner, welke in het aangehaalde grondwets-artikel ten deze geen stellig voorschrift vonden, achtten eene wettelijke regeling van geheel dit onderwerp, met de aangeduide beperking, grondwettig allezins geoorloofd en tevens, niet alleen in het belang der ingezetenen, maar ook in dat der Regering, wenschelijk en noodzakelijk. Men wees daarbij op het aangevoerde in het voorloopig verslag der commissie van rapporteurs uit de vorige Kamer van 26 januarij 1853, omtrent een soortgelijk wetsontwerp als het tegenwoordige; welk verslag tot staving van het aangeduide gevoelen redeneringen behelst, met welke men zich zeer goed kon vereenigen en die dus hier niet behoeven te worden herhaald. Men voegde er bij, door de tegenwerpingen, destijds door de Regering in hare memorie van beantwoording gemaakt, geenszins te zijn overtuigd, dat art. 187 der Grondwet de hier bedoelde regeling bij de wet niet toelaat. Integendeel achtte men het geheel onaannemelijk, dat bij de grondwetsherziening van 1848, ten aanzien van een zoo gewigtig onderwerp, minder milde beginselen zouden zijn aangenomen, dan vroeger deswege

door de Tweede Kamer voorgestaan en door de Regering erkend waren. De laatste verandering, zeide men, die het 2de lid van art. 187 der Grondwet in 1848 heeft ondergaan, heeft geen ander doel gehad, dan om duidelijk te doen uitkomen, dat de inkwartieringen en de verdere daar bedoelde verstrekkingen, ook in vredestijd, aan de ingezetenen konden worden opgelegd. Doch al ware dit alles ook betwistbaar en het meermalen genoemde grondwetsartikel niet van onduidelijkheid vrij te pleiten, dan meenden nog de bedoelde leden het rationeel en met geheel den geest der gewijzigde Grondwet overeenkomstig te moeten noemen, dat de regeling van een zoo gewigtig onderwerp, hetwelk twee van de hoogste belangen en dierbaarste regten der ingezetenen — de onschendbaarheid der woning en die van den eigendom — raakt, niet aan de medewerking der Wetgeving onttrokken wierd.

Tegenover het aangeduide gevoelen stond dat van verscheiden andere leden, naar wier oordeel de Regering in hare vroegere memorie van beantwoording voldingend heeft aangetoond, dat art. 187 der Grondwet niet wel eene andere uitlegging toelaat, dan dat de regeling der verpligting tot het gedoogen van inkwartiering enz. in vredestijd, aan het uitvoerend gezag is overgelaten, terwijl de wetgever alleen is geroepen om de uitzondering omtrent de schadeloosstelling voor tijden van oorlog te regelen. De juistheid dier opvatting scheen vooral daaruit te blijken, dat in het 3de lid van het artikel *de wet* wordt overgesteld aan *de reglementen*, waarvan het 2de lid spreekt. Werkelijk is de bepaling der gevallen, waarin inkwartiering kan worden opgelegd of verdere verstrekkingen kunnen worden gevorderd, zoowel als de regeling der wijze waarop aan die vorderingen moet worden voldaan, eene zaak, die uit haren aard tot het gebied der uitvoerende magt behoort. Het moet onmogelijk worden geacht, daarvoor bij de wet vaste regelen te stellen, die overal en altijd evenzeer toepasselijk zijn. Naar dit gevoelen dus heeft de Regering zich bij het ontwerpen der tegenwoordige wet op het juiste standpunt geplaatst. Zij heeft aangenomen, dat bij de Grondwet de verpligting tot het gedoogen van inkwartiering en het doen van verstrekkingen ook in vredestijd aan de ingezetenen is opgelegd, en dat het aan de reglementen en dus aan de uitvoerende magt is overgelaten te bepalen, in welke gevallen en op welke wijze die verpligting behoort te worden nagekomen. Tevens echter heeft de ondervinding haar geleerd, dat er met opzigt tot dit onderwerp twee punten zijn die wettelijke voorziening behoeven, namelijk, in de eerste plaats, de bepaling door wien de vordering moet geschieden, en in de tweede plaats de handelwijze, in geval van weigering te volgen. Vooral ook het tweede punt vereischt de tusschenkomst des wetgevers, omdat het in verband staat met het regt van eigendom en met de onschendbaarheid der woning, waaraan niet te kort kan worden gedaan dan onder de noodige waarborgen. Die waarborgen vonden de bedoelde leden in de voorgestelde wet, en zij konden zich dus, behoudens aanmerkingen van ondergeschikten aard, met hare hoofdstrekking vereenigen.

Eenige andere leden beschouwden de zaak nog weder uit een van de beide medegedeelde gevoelens afwijkend oogpunt. Zij waren niet vreemd van het denkbeeld, dat de Grondwet, door alleen van eene wet op het behandelde onderwerp voor tijden van oorlog te spreken, in vredestijd eene regeling daarvan door het administratief gezag had gewild; maar zij meenden tevens, dat die Grondwet meer bepaald de *verpligting* tot het doen der hier bedoelde verstrekkingen op de gemeenten had doen rusten, en ofschoon de *bevoegdheid* erkennende om ook bijzondere personen daarmede te bezwaren, echter tegen dezen geene middelen van bedwang op het oog had gehad. Aan den anderen kant begrepen zij, dat de Grondwet eene wet op dit onderwerp ook voor vredestijd niet verbood. Op de verzekering der Regering, dat de bestaande bezwaren, met welke men nogtans gaarne meer in de bijzonderheden bekend wenschte te worden gemaakt, anders niet wel uit den weg te ruimen waren, gevoelden zij zich niet ongeneigd, tot eenige wettelijke regeling omtrent dit onderwerp mede te werken. Maar ook indien dit geoorloofd en wenschelijk ware, konden zij zich met de strekking der thans voorgedragene wet niet vereenigen. Wierd de bevoegdheid tot het opleggen van inkwartieringen en verdere verstrekkingen ook aan bijzondere personen bij de wet toegekend, dan moest de uitvoering der daartoe betrekkelijke maatregelen, op requisitie van het Departement van Oorlog, toch alleen aan het burgerlijk gezag worden toevertrouwd. Het beginsel moest zijn, de gemeenten in de eerste plaats voor alles te laten zorg dragen, niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid de hulp van particulieren in te roepen, en de burgerlijke besturen, met uitsluiting van de militaire bevelvoerders, met de opvordering en uitvoering te belasten. Aan deze leden toch kwam de veronderstelling van botsingen tusschen het burgerlijk gezag en de militaire bevelvoerders, waarvan bij deze wet eenigermate wordt uitgegaan, voor, inzonderheid in vredestijd, aan te druischen tegen alle gezonde beginselen van staatshuishouding. De zelfs kortstondige ter-zijde-stelling van het eerste, om het door de laatsten, die dan toch soms niet dan subalternen zouden zijn, te vervangen, scheen hun toe met alle denkbeelden van goede regering te strijden.

§ 2. In eene der afdeelingen heeft men algemeen bevreemding aan den dag gelegd, dat eene wet als de tegenwoordige, die, dan toch geenszins enkel bepalingen bevat, uitsluitend tot den werkkring van het Departement van Oorlog betrekkelijk, maar integendeel door de Grondwet gewaarborgde, heilige regten der ingezetenen betreft, blijkens de onderteekening der memorie van toelichting, alleen van den Minister van Oorlog is uitgegaan. Men zou het eigenaardig geacht hebben, dat in eene wet van dezen aard meer bepaald ook de Minister van Justitie en tevens die van Binnenlandsche Zaken betrokken ware. Waar het de uitlegging en toepassing van gewigtige artikelen der Grondwet geldt, schijnt vooral van de medewerking van den eersten dier beide Ministers te moeten blijken.

§ 3. Vrij algemeen werd de aanmerking gemaakt, dat de voorgedragene wet niet wel als volledig kon worden beschouwd, omdat de regeling van het onderwerp voor tijden van oorlog, zoo als die volgens het laatste lid van art. 187 der Grondwet gevorderd wordt, daarin geheel ontbreekt. Verscheidene leden hadden zich te meer over die weglating verwonderd, omdat de vroeger ingediende wetsontwerpen van dezen aard uitzonderingen voor tijden van oorlog hadden ingehouden. Die wetsontwerpen hadden trouwens den naam gedragen van tot uitvoering van art. 187 der Grondwet te strekken; terwijl thans in het ontwerp nergens van dat grondwets-artikel melding werd gemaakt, zoodat het wel eenigermate den schijn had, als of men van Regerings wege het ten uitvoer leggen van het laatste lid daarvan wilde ontgaan.

Men heeft hierop geantwoord, dat het doel van het tegenwoordig wetsontwerp geenszins was, om aan geheel het art. 187 der Grondwet uitvoering te geven, maar alleen om moeijelijkheden uit den weg te ruimen, die het uitvoerend gezag, bij de vervulling zijner uit dat artikel voortvloeijende taak, met opzigt tot de inkwartieringen enz. in vredestijd, had ontmoet of kon ontmoeten. Art. 187 der Grondwet behoefde dus niet in den aanhef der wet te worden genoemd. De wet tot regeling der uitzondering voor tijden van oorlog kon later tot stand worden gebragt. Het was nergens bepaald, dat al wat de inkwartieringen betrof bij ééne en dezelfde wet moest geregeld worden, en er konden te dien aanzien zeer goed twee afzonderlijke wetten bestaan.

Van de andere zijde deed men hiertegen opmerken, dat de regeling van dit belangrijke onderwerp bij eene en dezelfde wet allezins verkieslijk moest geacht worden, ja zelfs, zoodra men aannam, dat het 2de lid van art. 187 der Grondwet de wettelijke regeling voor vredestijd geenszins uitsluit, uit den aard der zaak voortvloeide. Bij het vaststellen eener algemeene wet zou men, na het eenmaal over de in vredestijd noodzakelijke bepalingen eens te zijn geworden, veel gemakkelijker de uitzonderingen kunnen overzien, die daarop voor tijden van oorlog gemaakt moesten worden. In allen gevalle was het gewaagd, de regeling voor tijden van oorlog uit te stellen, omdat, als eenmaal de behoefte daaraan mogt ontstaan, men ligt tot eene overhaaste vaststelling der dan volstrekt gevorderde uitzonderingswet gedwongen zou kunnen worden.

Nog in een ander opzigt werd het tegenwoordig wetsvoorstel door sommige leden onvolledig genoemd. Zij meenden, dat daarbij in het belang der ingezetenen sommige uitzonderingsbepalingen moesten worden gemaakt, zoo als bij voorbeeld dat in huizen, waar zich zieken of kraamvrouwen bevinden, geene manschappen worden ingekwartierd; dat voor het vervoer van troepen als anderzins geene beurtschepen of stoombooten worden gerequireerd op een oogenblik, dat deze voor het onderhouden der gemeenschap tusschen de eene plaats en de andere noodig zijn, en dergelijke. Daartegen werd echter aangemerkt, dat, in het stelsel der Regering en in dat der leden die het met haar eens waren, zulke bepalingen uitsluitend in de reglementen op de inkwartiering en de militaire transporten eene plaats behooren te vinden."

's GRAVENHAGE den 11 october.

Men verneemt dat het onderzoek van de Staatsbegrooting voor den Jare 1854 in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ten einde gebragt. Reeds houden zich de commissien van rapporteurs bezig met het opmaken van hare verslagen over de verschillende ontwerpen, die tot de begrooting betrekking hebben. Tot dat deze zullen zijn opgemaakt en de antwoorden der Regering deswege ingekomen, zijn vele leden der Kamer huiswaarts gekeerd, zoodat men in de eerste dagen geene zittingen der Kamer te gemoet ziet.

— Gisteren avond is te Scheveningen eene zesde haringschuit, reeder *T. de Jager* Gzn., schipper *D. van der Zeden*, aangekomen met eene lading van 38,000 stuks, die dezen morgen verkocht is. Volgens berigt van genoemden schipper zoude er op de Engelsche kust geen haring zijn en zouden onze visschers zich alzoo verpligt hebben gezien zich naar halver zee te begeven, alwaar eenige haring gevangen wordt.

ROTTERDAM den 11 october.

Bij de Plaatselijke Commissie van geneeskundig toevoorzigt alhier zijn maandag den 10 dezer aangegeven: 9 cholera-lijders, 8 hersteld, 6 overledenen.

— Bij de centrale cholera-commissie te Amsterdam zijn den 9 en 10 dezer aangegeven 11 cholera-lijders en 12 overledenen.

— In het dagblad *de Tijd* leest men de volgende opgave der opgerigte dekenaten in het bisdom van Haarlem en der aldaar benoemde dekenen: Haarlem *H. van Leunen*, pastoor te Haarlem; Amsterdam *B. Hofman*, pastoor te Amsterdam; Purmerende *J. A. Becker*, pastoor te Purmerende; Hoorn *P. Does*, pastoor te Hoorn; Werfertshoeve *P. Fakkers*, pastoor te Spanbroek; Alkmaar *J. van Gent*, pastoor te Alkmaar; Beverwijk *B. de Groot*, pastoor te Beverwijk; Ouderkerk *J. G. van der Aa*, pastoor te Ouderkerk; Alphen *H. Poppe*, pastoor te Nieuwkoop; Leyden *A. C. Quant*, pastoor te Leyden; Soeterwoude *E. H. van der Haagen*, pastoor aldaar; Noordwijk *J. C. F. de Mol*, pastoor te Sassenheim; 's Gravenhage *J. J. Siegfried*, pastoor te 's Gravenhage; Delft *P. Wennekers*, pastoor te Delft; Rotterdam *G. G. Bongaerts*, pastoor te Kralingen; Middelburg *A. A. Toma*, pastoor te 's Heerenhoek.

— Ll. vrijdag is door den kerkeraad der Hervormde gemeente te Monnickendam met eenparige stemmen tot herder en leeraar beroepen ds. *A. P. A. de Cloux* te Oldebrock.

— Eergisteren werd het 225jarig bestaan der Evangelisch Luthersche gemeente te Hoorn, door ds. *P. Groote*, plegtig herdacht in eene treffende rede, naar aanleiding van Psalm 77: vs. 12.

— Ll. woensdag werd het lijk van den begaafden kunstschilder, den heer *Pieter Plas*, te Alkmaar ter aarde besteld; zijne vrienden en de leden van het teekengenootschap *Kunst zij ons Doel* woonden deze plegtigheid bij. De president en nog een lid van dat genootschap hielden treffende aanspraken. Voornoemd genootschap is ook voornemens eene loterij van kunst aan te leggen, ten voordeele der achtergeblevene weduwe en hare vijf kinderen.

— Ll. vrijdag waren op de jaarmarkt te Almkerk 400 paarden aanwezig. De markt werd door Fransche en andere kooplieden bezocht, en een gereede aftrek vond tegen hooge prijzen plaats.

— Men verneemt dat Z. M. gelast heeft om aan het aanzienlijk getal arbeiders op Hoogstdeszelfs domein het Loo, in verband met de verhooging der prijzen van de levensmiddelen, gedurende den aanstaanden winter het verhoogd zomerloon te blijven uitbetalen.

— Een groot aantal veenlieden of turfgravers te Smilde heeft zich bij adres tot den Koning gewend, daarbij te kennen gevende, dat zij zonder werk zijn en een droevigen tijd te gemoet gaan. Zij vestigen de aandacht des Konings op de ruwe veenen in het oosten van Drenthe en in verband daarmede op de ontworpen Drentsche Veen- en Midden- Kanaalmaatschappij.

— Ter verbetering en aanvulling van een berigt in ons vorig nommer diene het volgende, ontleend aan de *Provinciale Overijsselsche en Zwolsche Courant* van heden: In den nacht van vrijdag op zaturdag jl., circa twee ure, is te Dinxterveen, onder de gemeente Wanneperveen, brand ontstaan in de woning van den kuiper *Jan van Velzen*, zijnde het eigendom van zekeren *H. Stakelbeek* aldaar. Niettegenstaande de tijdige hulp en den weinigen wind, is gezegde woning, met al het gereedschap van den bewoner, eene hoeveelheid aardappelen en nagenoeg al het huisraad verbrand; het mogt echter gelukken het naastgelegen huis te sparen. Er worden nasporingen gedaan nopens de oorzaak van den brand, daar men niet vreemd is van het denkbeeld dat die aan moedwil is toe te schrijven. Het huisje was vrij hoog verzekerd, doch de inboedel niet.

— Uit Zwolle schrijft men, dat de menigvuldige redeneringen over het wenschelijke, om de arbeidende klasse eene verhooging van daghuur te verschaffen, daar ter stede het gevolg heeft gehad, dat zich onderscheiden werkbazen tot de verhooging van 10 centen daags verbonden hebben; daar echter vele aannemers bij hunne principalen geene verhooging konden bekomen, hebben deze de daghuur op den vasten voet gelaten. De eerstgenoemden zeer spoedig van hunne edelmoedigheid willende terugkeeren, hebben aan het werkvolk verklaard, dat dit de laatste week zoude zijn, dat zij de verhooging van huur zouden betalen, waarmede zij in de vorige week begonnen waren, indien niet alle werkbazen te dier stede dezelfde verhooging gaven. In de hoop van door eene demonstratie hun oogmerk te bereiken, hielden ruim 100 werklieden vrijdag avond ll. eene zamenkomst in eene herberg, trokken gezamenlijk naar vijf werkbazen, die nog geene verhooging betalen en deden daar in zeer beleefde bewoordingen hun voorstel. De politie was hierbij tegenwoordig, doch vond geene aanleiding zich eenigzins in deze vreedzame handelwijze te mengen, aangezien de vergadering ten 9 ure uiteen ging en niemand eenige bedreiging of beleediging uitte.

— Ook te Middelburg circuleert onder de ambachtslieden een adres aan Z. M. den Koning, waarbij wordt aangedrongen op de beraming van doeltreffende middelen tot het belemmeren, of zoo mogelijk beletten, van den toenemenden uitvoer van levensmiddelen, waardoor een toestand van schaarschte en duurte geboren is — in weêrwil van den over het algemeen vrij wel gelukten oogst, — die voor de minvermogenden drukkend mag worden genoemd.

— De waterhoogte te Arnhem was den 9 dezer 1 el 6 palm 7 duim, en den 10 dezer 1 el 6 palm 4 duim.

— De directie van de Aken-Maastrichtsche Spoorweg-Maatschappij heeft bij programma bekend gemaakt, dat, ter gelegenheid van de opening van dien weg, de navolgende feesten zullen plaats hebben: woensdag den 19 october, des avonds ten 7 ure, muziekale optogt met fakkellicht door de geheele stad. Donderdag 20 october, speciale trein van uitgenoodigden naar Aken des ochtends ten half acht ure, ten einde van laatstgemelde stad ten 9 ure, met den eeretrein, vergezeld van het muziekgezelschap de Groote Harmonie terug te keeren. Bij de aankomst in het station te Maastricht, zullen de uitgenoodigden worden verwelkomd en met muziek door de *Société des Fanfares* worden ontvangen. Van dáár zal het gezelschap door middel van twee stoombooten langs de Maas naar Slavante overgebragt worden, en zal eene wandeling met fakkellicht door de onderaardsche wegen van den St. Pietersberg plaats vinden; ten 2 ure feest in de redoute-zaal te Maastricht, en ten half 7 ure vertrek van een specialen trein naar Aken, terwijl des avonds door de Koninklijke Harmonie in hare nieuwe en fraaije zaal een groot concert zal worden gegeven en de stad algemeen zal geïllumineerd worden. Vrijdag 21 october, des morgens ten 11 ure, muziekaal feest op de groote markt door de societeiten, de Groote Harmonie en de Koninklijke Harmonie, en des namiddags volksfeesten op het Vrijthof, georganiseerd door de societeit *Momus*, die tevens uitdeelingen van brood en bier aan de armen zal doen; tot besluit des avonds groot bal door de societeit der redoute te geven.

— Gedurende de twee laatst verloopen maanden zijn van Gravesend vertrokken de volgende van Londen naar Australië bestemde Nederlandsche bodems, als: den 4 augustus *Orion*, kapit. *C. M. Borghorst*, naar Sydney; den 10 dito *Banca*, kapit. *B. C. ten Ham*, naar Port Philip; den 13den *Jacoba Helena*, kapit. *J. M. Pfeil*, naar Adelaide; den 17den *de Arend*, kapit. *L. Hus*, naar Launceston (van Diemensland); den 18den *Admiraal van Heemskerk*, kapit. *P. Kley*, naar Sydney; den 25sten *Jeannette Cornelia*, kapit. *T. K. Veldman*, naar Adelaide; den 27sten *Otto*, kapit. *P. Flens*, naar Hobart Town, en *Willem en Carel*, kapit. *A. Hansen*, naar Port Philip; den 3 september *Hendrik Jan*, kapit. *P. Wap*, naar Sydney; den 6 dito *Ceres*, kapit. *F. Mellema*, naar Geelong; den 7den *Java*, kapit. *S. S. van Dam*, naar Melbourne; den 8sten *Anna Margaretha*, kapit. *J. J. S. Rühl*, naar Sydney; den 10den *Hendrika*, kapit. *H. Reiniersen*, naar Port Philip; den 22sten *Generaal van den Bosch*, kapit. *F. Parlevliet*, naar Melbourne, en *Kenau Hasselaar*, kapit. *O. Lindeman*, naar Port Philip; den 25sten *Jacob Roggeveen*, kapit. *J. Vos van Marken*, naar Hobart Town; den 27sten *Jannetje*, kapit. *A. Lupcke*, naar Port Philip, en den 29sten *Macassar*, kapit. *W. Timmermans*, naar Melbourne.

— Volgens een berigt van Zr. Ms. consul te Harburg, zijn aldaar gedurende het eerste half jaar van 1853 binnengekomen 35 Nederlandsche schepen, waarvan uit Hamburg 4 zonder lading en 1 in ballast, uit Amsterdam 12 met koffij, uit Cardiff 2 met steenkolen en 1 met ijzer, uit Charlestown 1 en uit Sunderland 2 met ijzer, uit Newcastle 2 met steenkolen, uit Leith 1 en uit Middlesborough 2 met dito, uit Neumolen 1 en uit Bremerhaven 6 zonder

lading. Van deze schepen vertrokken: naar Amsterdam 2 met aardappelen, naar Belfast 1 in ballast, naar Hamburg 13 zonder lading, naar Dundee 2 met vlas, naar Mulderup 1 en naar Noorwegen 1 in ballast, op avontuur 2 in ballast, naar Friedrichstadt 1 in ballast, naar Altona 1 zonder lading, naar Bremerhaven 7 met hout, naar Leer 1 met dito, naar Archangel 1 zonder lading, en naar Dantzig 2 met steenen en 1 met steen en in ballast.

— Volgens eene opgave van Zr. Ms. vice-consul te Venetië, zijn in die haven gedurende het eerste halfjaar van 1853 aangekomen 6 Nederlandsche schepen, waarvan 4 regtstreeks uit Nederland, en wel uit Amsterdam, met suiker, tabak, koffij, kaas, tin en huiden, en 2 uit vreemde havens, namelijk uit Shields en Ramsgate, met steenkolen. Bovendien kwamen nog regtstreeks van Amsterdam 4 vreemde schepen, met suiker, olie, ijzer, koffij, campêchehout, enz. Gedurende gezegd halfjaar vertrokken uit Venetië 4 Nederlandsche schepen naar vreemde havens, als 2 naar Galacz en 1 naar Odessa in ballast, en 1 naar Ancona met het restant zijner lading suiker. Voorts vertrok naar Rotterdam 1 vreemd schip met hennep, zwavel enz.

Onze geleerde en werkzame stadgenoot de heer mr. *G. Mees* Az. zet zijn belangrijk werk: *Historische Atlas van Noord Nederland, van de 16de eeuw tot op heden*, met onafgebroken ijver voort en elke aflevering daarvan draagt nieuwe blijken van zijne belezenheid, oordeelkunde en goeden smaak. De onlangs in het licht verschenen 4de aflevering getuigt andermaal daarvan en heeft, bovendien, in dezen tijd nog eene bijzondere waarde. Heeft toch, eenige maanden geleden, de herstelling der Bisschoppelijke Hierarchie in ons Vaderland vele pennen bezig gehouden en nagenoeg aller gemoederen vervuld, betrekkelijk zeer weinigen echter zullen met de oprigting dier Bisdommen ten jare 1559 in de bijzonderheden bekend zijn. De aanleiding nu daartoe, de langdurige onderhandelingen daarover, de kerkelijke verdeeling des Lands, die daarvan het gevolg was, en de lotgevallen dier Bisdommen en der daarover gestelde prelaten, vindt men hier, uit de beste bronnen bijeengezameld, als tekst bij de keurig uitgevoerde 2de kaart, die gezegde kerkelijke verdeeling na 1560, alsmede, in bijgevoegde cartons, de vroegere kerkelijke verdeeling der Nederlanden en de nieuwe bisdommen in Zuid Nederland aanwijst, uitvoerig, bevattelijk en in gespierden stijl ontwikkeld, met karakterschilderingen en opmerkingen doormengd die zelfs voor meer geletterden hier en daar een nieuw licht over personen en zaken kunnen doen opgaan. Het zal welligt overtollig zijn deze moeijelijke en kostbare onderneming andermaal aan te bevelen; maar van harte uiten wij den wensch dat het schrijver en uitgevers gegeven moge worden die eenmaal te voltooijen, en daardoor aan onze Vaderlandsche Geschied-, Aardrijks- en Letterkunde een geheel te schenken, dat door alle tijden heen blijvende en groote waarde behouden zal; eene waarde trouwens die elke Aflevering op zich zelve reeds bezit.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 11 October.

OVERLEDEN: A. van Leeuwen, vrouw van P. J. van der Pol, 80 j. — L. Harte Vermeulen, man van K. E. van Wieringen, 48 j. — E. van Schaick, jd., 37 j. — M. Dinkelaar, d., 5 j. — J. de Bon, z., 9 j. — E. Looymans, jd., 47 j. — J. F. Lehmann, z., 18 d. — S. van Putten, z., 5 m. — C. M. Ley, vrouw van P. de Radder, 42 j. — J. Jurgens, man van P. Waasdorp, 31 j. — M. Koorendijk, jd., 52 j. — S. Gerritse, vrouw van W. van der Gaauw, 67 j. — S. de Haan, wed. A. H. Merschwerth, 45 j. — A. Meys, z., 10 m. — H. G. Bartels, vrouw van A. Tosch, 34 j. — H. Nobel, man van J. H. Verhagen, 29 j. — E. J. van der Linden, d., 5 j. — P. G. Boom, z., 2 j.

BEVALLEN: J. J. van Tongeren, geb. Kooy, d. — E. Lieshout, geb. de Graaf, z. — M. T. Schlesing, geb. Vuylsteeke, z. — W. G. Kern, geb. Hulst, z. — M. van Adrichem, geb. Fruit, d. — E. H. Mersel, geb. van Weert, z. — P. A. Schuuring, geb. Vinju, z. — A. Eggink, geb. de Klerk, z. — J. F. Smits, geb. Poot, d.

Zeetijdingen.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *Ouse*, J. Banks, n. Newhaven, en *Katharina*, J. G. Flik, naar de Oostzee.

HELLEVOETSLUIS den 11 dezer. Gisteren namiddag uit zee *Speculation*, N. Pedersen, *Ebenezer*, M. F. Stephanson, en *Voskelina*, C. Meijer, alle drie van Bergen; *Jantina*, J. G. Olthoff, van Heiligenhafen; *Triton*, T. Nebendahl, van Koningsbergen; *Maria*, W. Starling, van Newcastle; *Allianz*, J. S. Behrendt, van Dantzig; *Adriana*, J. Stoorvogel, en *Aukjen*, O. E. Duintjer, beiden van Bergen; de wind N. O. — Heden morgen uit zee *Victoria*, H. C. Ahrens, *Norma*, N. J. Bradhering, *Wilhelmine*, C. Kreplien, *Niessina Schuringa*, H. O. Engelsman, *Magdalena*, N. Buining, *Julie*, S. Magnesen, *Fortuna*, J. P. Steinhagen, en *Weldaad*, G. T. de Jonge, alle acht v. Riga; *Jeltina*, A. P. Scherpbier, v. Reval; *Gesina*, H. T. Mulder, *Johanna*, J. C. Ahrens, en *Eliza*, H. H. de Boer, alle drie van Archangel; *Helena*, S. Andersen, van Fredrikstad; *Thetis*, W. de Zeeuw Baggus, van Tromsoe; *Jacomina*, K. P. Huges, van Windau, en *Charlotte*, O. E. Gunvalsen, van St. Petersburg. En stoomden in zee *Gironde*, Frantzen, naar Bordeaux, en *Batavier*, W. Smith, naar Londen; de wind N. W.

BRIELLE den 11 dezer. Gisteren na posttijd niets gepasseerd. Heden voor posttijd uit zee *Margrietha*, J. Bekkering, v. Tromsoe; de wind N. W.

MAASSLUIS den 11 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd niets gepasseerd; de wind N. W.

TEXEL den 10 dezer. De wind N. N. O. Uit zee *l'Aimable Sophie de Lanteste*, J. Lisca, van Nantes; *Diana* (st.) van Londen; *Sjoumenta*, H. H. Scholtens, van Newcastle; *Viscountess Channing*, W. Chastney, van Archangel; *Gebroeders Coerkamp*, T. Coerkamp, van St. Petersburg; *Norma*, H. C. Högman, van Uleaborg; *Jacobus*, R. S. van Deest, van Bergen; *Freerk Jan*, G. H. Smit, *Freya*, S. Solum, *Eyr*, P. S. Berg, *Josephine*, C. Them, *Jenny*, D. Andreassen, *Chelone*, N. Edwardsen, *Speculation*, E. N. Bjonness, *Greyinde Karen Wedel*, O. Boeck, *Wennerne*, J. Dickman, en *Frederike*, C. Christensen, alle tien van Drammen; *Oscar*, B. Engebrethsen, *Maria*, C. C. Ruige, en *Jonkvrouw Elizabeth*, D. G. Schuur, alle drie van Fredrikstad; *Catharina*, E. G. Olthoff, van Osterrisoer, en *Kong Sverre*, O. Jensen, van Arendal; — gisteren nog *Johanna Juliana*, B. H. Nyman, van Archangel. Vertrokken heden *Graaf van Rechteren* (st.) naar Hull.

VLIE den 9 dezer. Naar zee *Bertha Victoria*, G. H. Strootman, naar St. Petersburg; *Anna M. rgrietha Adriana*, J. C. Steenger, en *Onderneming*, H. G. Flik, beiden naar Dantzig; *Vrouw Margrietha*, H. H. Nieboer, en *Jantje Nanninga*, E. M. Meihuizen, beiden naar Stettin.

VLISSINGEN den 10 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Rica*, Darmer, van Batavia; *John Calvin*, Lowry, van Akyab; *Daniel*, Clase, en *Peter Godeffroy*, Decker, beiden van Callao. Van Antwerpen de Schelde afgekomen en van deze reede in zee gezeild *Théodore*, Meulenbroeck, naar Calcutta; *Alabama*, Masters, naar New-Orleans; *Statesman*, Watts, naar New-York; *Margaretha*, Montano, naar Savona, en *Annechina*, van Sluis, op avontuur. — Van ANTWERPEN vertrokken 8 dezer *Jezelina*, Legger, naar Dantzig; gisteren *Frouwina Steenhuizen*, Gort, naar Rostock; heden *Engelina*, Smith, naar Kroonstad, *Gezina van Wieler*, van Driesten, op avontuur, en *Diligence*, Smit, naar Hartlepool.

Het schip *Jantina*, kapitein C. J. Boon, van Odessa naar Delfzijl, te VLISSINGEN binnen, heeft den 8 dezer de reis voortgezet.

AANGEKOMEN: Te ACAPULCO 1 augustus *Joan*, A. van der Tak, van Bristol. Te SMYRNA 21 september *Courier*, Schaap, van Marseille. Te SHIELDS 7 dezer *Noordstar*, Brouwer, v. Londen. Op de ELVE 6 *Elsina Jeltina*, Keun, van Engeland. Te BOLDERAA 3 *Jantina*, Vos, van Londen.

VERTROKKEN: Van ROUAAN 3 *Jonge Hendrik*, Mulder, naar Elseneur. Van GLOUCESTER 5 *Geerdina Cornelia*, van Borkum, naar Cardiff. Van STOCKTON 6 *Martinus Heere*, Heere, en van NEWCASTLE *Jonge Hero*, Brouwer, beiden naar Hamburg. Van BREMERHAVEN 5 *Vier Gebroeders*, van der Horst, en *Jochemina*, Stuitje, beiden naar Amsterdam; 6 *Goede Verwachting*, Kremer, naar Rostock. Van WARNEMUNDE 6 *Zwaantina*, Bakker, n. Wismar. Van DANTZIG 5 *Karsina*, Waterborg, naar Rotterdam.

WINDAU den 2 dezer. Bij Domesnäs is aangedreven een masteloos Nederlandsch schip, met rogge beladen, van het volk verlaten. (Nadere bijzonderheden nog niet bekend.)

ELSENEUR gepasseerd: Den 4 dezer *Anna Luitzia*, Vos, van Schiedam, *Juliana*, Bijll, en *Sjouke Boon*, Bultje, van Londen, alle drie naar de Oostzee; *Coert Cornelis*, Schut, naar Riga, en *Feika Jantina*, Mulder, naar Kroonstad, beiden van Londen; *Margaretha Gezina*, Edema, van Hartlepool naar Memel, en *Freden*, Sandström, van Amsterdam naar Abo. Den 6den *Annechiena*, Donga, naar Groningen, en *Jacoba Hazewinkel*, Boon, naar Londen, beiden van Petersburg, en *Hendrika Christina*, Garrels, van Riga n. Amsterdam; de wind Z. O.

HOLTENAU gepasseerd: Den 5 dezer *Gezina*, Bolhuis, van Anclam naar de Zaan, *Imka Giezen*, Puister, en *Anna Meta*, Ulrichs, van Neustadt, beiden n. Amsterdam. Den 6den *Christina*, Lutjens, van Uckermünde naar Holland.

RENDSBURG gepasseerd: Den 5 dezer *Wilhelmina*, Tannen, van Lubeck naar Amsterdam, en *Willemina Klasina*, de Jonge, van Amsterdam naar Dantzig. Den 6den *Dankbaarheid*, Potjer, van Londen naar de Oostzee, en *Goede Verwachting*, Tent, v. Hamburg naar Stralsund.

Te KLEVEN 22 september *Marie Sophie*, Sörensen, v. Drammen naar Amsterdam. — Te GRIMSTAD 28 dito *Preciosa*, Mörck, van Fredrikstad naar het Nieuwe Diep.

Het schip *Gezina*, kapit. H. L. van Sluis, v. Galatz te COWES binnen, is den 7 dezer op bekomen order naar Londen gezeild.

Gepraaide Schepen:

Den 7 augustus, bezuiden de Linie, *Amicitia*, D. Crap Hellingman, van Liverpool naar Sydney.

Den 28 augustus, op 10 gr. NB. en 21 gr. WL., *Japara*, C. Kramers, van Rotterdam naar Macassar.

Den 9 september, op 13 gr. 16 min. NB. en 25 gr. 50 min. WL., *Prins Veldmaarschalk*, G. de Vries, van Cardiff naar ......

Cargalijsten.

Rotterdam.

LA VIRGINIE AUGUSTINE, Le Clerc, van *Bordeaux*.

3 oksh. Brandewijn, *Smith en Co.*; 1 dito Brandewijn en 1 dito Spiritus, *Merrem en Co.*; 6½ dito Wijn, *Lenersan en Co.*; 6 pijp. Wijn, *Vink en Co.*; 1 oksh. dito, *K. Enthoven*; 2 oksh. dito, *C. L. Roechling en Co.*; 6 oksh. dito, *S. A. le Vino en Co.*; 9 f. dito en 1 vaatje Azijn, *J. Ooms Ez. en Co.*; 3 oksh. Brandewijn, *C. Hemmann en Co.*; 11 oksh. Wijn en 5 oksh. Brandewijn, *F. S Sparnaay en Zn.*; 2½ oksh. en 2 k. Wijn, *Wagner en Bergman*; 20 oksh. Wijn, 1 vaatje Cognac en 1 baaltj. Kurken, *van Overzee en Co.*; 3 oksh. Wijn, *H. Braakman en Co.*; 3½ oksh. dito, *Lenersan en Co.*; 2 oksh. dito, 1 oksh. Azijn en 2 stukk. Brandewijn, *Kreglinger en Co.*; 6 oksh. en 1 kistje Wijn, *Tholen en Co.*; 6 k. Papier, *W. van Eyk en Co.*; 270 oksh. Wijn, 2 oksh. Azijn, 2 oksh. Brandewijn, 1 vaatje dito, 20 vaatj. Terpentijnolie en 1 kist Anisette, Order.

VOSCELINA, C. Meijer, van *Bergen*.

550 waag Visch, *W. A. Fuchs en Co.*; 350 waag dito en 75 ton Traan, *C. Hemmann en Co.*; 250 waag Visch, *C. L. Roechling en Co.*; 50½ ton Traan, *Coomans, Born en Philippi*; 100 waag Visch, *P. van Rossem*, en 450 waag dito, *A. T. Sölling en Co.*

RUDOLF, M. A. Waleson, van *Bergen*.

213 t. Traan en 2160 w. Visch, *P. van Rossem*.

FORTUNA, O. Olsen Jr., van *Bergen*.

50½ t. Levertraan en 84 kip (250 w. Visch), *C. Hemmann en Co.*; 101 t. Traan, *Willemse de Bie en Co.*; 12 t. Traan, *A. T. Sölling en Co.*; 543 w. Visch, *Coomans, Born en Philippi*; 1900 w. Visch en 50/1 en 40/2 t. Traan, Order.

Amsterdam.

VIXEN, A. Bell, van *Soerabaija*.

1395 p. Tabak en 3435 z. Suiker, *Spengler en Co*; 1556 b. Koffij, *Bunge en Co.*

DELIA, D. H. Hazewinkel, van *Cadix*.

18 f. Wijn, *C. Ellinckhuysen en Zn.*; 26 f. dito, *F. Mendes*; 101 f. dito, *D. Arata*; 25 b. Wol en 21 pakk. Kurk, *Muller en Reese*; 99 pakk. Tabakstelen, *Tholen en Co.*, en 14 fust Wijn, Order.

CARL & JULIE, H. Sinning, van *Odessa*.

1295 tschetw. Rogge en 1045 dito Gerst, *Luden en van Geuns*.

ROELINA, J. Rozenbeek, van *Dantzig*.

2203 sch. Tarwe, *C. J. van Rossum en Co.*

TWEE GEBROEDERS, D. O. de Vries, van *Lubeck*.

756 ton Tarwe, *Goll en Co.*

ANNA SOPHIA, A. H. de Roth, van *Kiel*.

640 ton Tarwe, *Ubel en Sillem*.

MARGARETHA, D. Reents, van *Hamburg*.

27 last Raapzaad, Order.

VROUW MARGARETHA, Lutken, van *Hamburg*.

27 last Raapzaad, *L. Hoyack en Co.*

FREUNDSCHAFFT, F. Reents, van *Hamburg*.

28 last Raapzaad, Order.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw, extra op de zeilage gebouwd, gekoperd Nederl. Barkschip *Joan Melchior Kemper*, kapit. *J. C. Schaaf*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*, alhier, en *Floris der Kinderen en Zoon* en *Koningh en Bert*, te Amsterdam.

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd gekoperd Nederlandsch Barkschip *Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist*, kapitein *C. E. Hoeksma*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten Kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

DANTZIG, het Zweedsche Jagtschip *Anna Mathilda*, kapitein *H. Nielsson*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, het Nederlandsch Kofschip *Hendrika Margaretha*, kapitein *G. R. Glim*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het Pruissisch Schoenerschip *Hermann*, kapitein *J. D. Waack*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

TRIEST, het Napolitaansch Brikschip *Eluice*, kapit. *E. Cacace*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

MADRID den 6 October.

Spanje 1 per cents 22⅜; dito 3 per cents 42⅜

PARIJS den 10 October.

Frankrijk 3 per cents 73. 80; dito 4½ per cents 100. 60; Spanje 1 per cents 21⅜; dito Binnenl. 3 per cents 41¼; Ruslanp 4½ pc. 94½.

LONDEN den 10 October.

De 3 per cents Geconsolideerden 92⅛; Spanje 1 per cents 21⅜; Portugal 4 pc. 42½; Rusland 4½ pc. 97¼, Mexico 3 per cents 24.

ANTWERPEN den 10 October.

Spanje 1 per cents 21¼; dito Binnenlandsche 3 per cents 41¼ p.; Metalliek 5 per cents 82 p. — Bij levendigen omzet hebben de buitenlandsche fondsen zich heden veel verbeterd.

AMSTERDAM, 10 October.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
Nederl., Werkelijke Schuld	2½	pCt.	61¼	61 13/16	61 9/16
» dito dito	3	»	74¼	74⅜	74¼
» dito dito	4	»	93⅛	93¼	93 3/16
» Amortis-Syndicaat	3½	»	92¼		
» Aand. Hand.-Maatsch.	4½	»	125		
» O. I. Leening	4	»	93¼		
» Aand. Holl. Spoorw.					
» Leening Spoorweg	4½	»			
Frankrijk, Certificaten	3	»			
Rusland, Obl. *Hope & Co.*	5	»	106	106⅛	106⅛
» dito dito 1828/29	5	»			
» Cert. dito 1831/33	5	»			
» dito dito 1840	4	»	90⅝		
» dito bij *Stieglitz*	4	»	89⅜		
» dito dito Nieuwe	4	»			
» dito Admin. te Londen	5	»			
» dito dito dito	4½	»	96¼	96⅜	
Polen, Aand. 1829, *fl.* 300		*f*			
» dito 1835, - 500		-	159		
» Obligatien	4	pCt.	83¼		
Spanje, Obligatien	1	»	21¼	21⅜	21⅝
» dito	3	»			
» Binnenlandsche	3	»	40⅞	41	40⅞
» Amortisable Schuld					
» Bewijzen van Coupons			5⅜	5 7/16	
Oostenrijk, Obl. bij *Goll & Co.*	5	»			
» dito dito	4	»			
» dito Metall.	5	»	77¾	78¼	
» dito dito Nieuwe	5	»	90⅜	90⅞	90⅞
» dito dito lett. B.	5	»	90⅜	90⅞	90⅞
» dito dito	2½	»	39⅞	40⅛	
Belgie, Certificaten	2½	»	50¼		
» dito *Rothschild.*	2½	»	50¼	50⅜	50¼
Portugal, Oblig.	3	»	38 1/16	38¼	38 1/16
» dito Uitgest.		»	16¼		
» 1853	3	»			

Haarlemmermeer, 5 pc., 100⅛; idem, 4½ pc., 99⅞. Rusland, Inschr. in Assign., 6 pc., 72¼; Certificaten van dito, 6 pc., 72¼. Denemarken, 5 pc., 102¼. Brazilie, 1824, £ 100, 5 pc., 97⅛ a 97¼, gebl. 97⅛; idem £ 200, 5 pc., 97; idem 1843, £ 100, 5 pc., 99 a 99⅛. Peru 1849, thans 5 pc., 69½ a 70, gebl. 69⅞. Ecuador 3 13/16. Venezuela, thans 3½ pc., 33¼; idem Uitgestelde 14 3/16 a 14¼. Grenada, 2½ pc., 20⅛ a 20¼; id. Uitgest. 8⅜ a 8 7/16. Mexico, £ 100, 3 pc., 23 1/16 a 23⅜. Amerika Bank-Actien, Originele 3 13/16. Louisiana, 5 pc., 100.

Beleening 2½ pc. Prolongatie 3 pc.

Bij zeer levendigen handel heerschte heden ter beurs eene betere stemming dan ll. zaturdag. Tegen het einde der beurs verflaauwde die gunstige stemming echter weder.

AMSTERDAM, 11 October. *Ten 4 ure.*

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
Nederl., Werk. Schuld	2½	pCt.	61¼	61⅜	61¼
» » »	3	»	74⅛		
» » »	4	»	93⅛	93 3/16	93⅛
» Aand. Holl. Spoorweg					
Spanje, Obligatien	1	»	21 5/16	21⅜	21⅜
» » Binnenl.	3	»	40⅞		
» Bewijzen Coupon			5⅜		
Portugal, te Londen	3	»	38		
» dito Differed		»			
Rusland, Obl. bij *Hope* 1798/1816	5	»			
» dito dito 1828/1829	5	»			
Oostenrijk, Metalliek	5	»	77⅞	78	
» dito A en B	5	»	90¼	90⅜	
» dito	2½	»	40		
Mexico	3	»	23¼		
» Onbepaalde	3	»	22⅞	23⅛	
Noord-Amerika, Bank-Actien					

ROTTERDAM den 11 October.

Nederlanden, Werkel. Schuld, 2½ pc., 61¼; idem idem, 4 pc., 93⅛. Spanje, Buitenl., 1 pc., 21 5/16. Portugal, te Londen, 3 pc., 38⅛. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 78; idem, 2½ pc., 40⅛; idem, Aand., fl. 250, *f* 365. Baden, Aand., fl. 35, 1845, *f* 40. Nassau, Aand., fl. 25, 1825, *f* 28½. Peru, 1849, 4½ pc., 69⅞. Mexico 1851, 3 pc., 23⅛ l. k., 23½ h. k.; idem idem, £ 100, 23⅜ l. k., 23½ h. k.

Met weinig affaire waren meest alle fondsensoorten lager verkrijgbaar.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 10 October.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten	*f* — —	a *f* — —
Oude Gerande dito	- 5.60	- - 5.70
Tien Gulden Stukken	- 9.80	- - 9.90
Wigtig, Engelsche Sovereigns	- 11.80	- - 11.90
» Pistolen	- 9.65	- - 9.75
Nieuwe Louis d'Or	- 10.90	- - 11.00
Stukken van 20 Francs	- 9.40	- - 9.50
Baren Goud en Specie a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn	- 11	a *f* 11½ pCt.

Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn.

Fijne Drittels	*f* — —	a *f* — —
» Baren 1000/1000 a 950	— —	- — —
Zilver van 900 a 300	- 104.50	- - 105.00

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters	- 2.55	- - 2.60
Fransche Kroonen	- 2.70	- - 2.75
Stukken van 5 Francs	- 2.35	- - 2.37
Brabandsche Kroonen	- 2.65	- - 2.70
Pruissische Daalders	- 1.74	- - 1.77

Wisselkoersen.

AMSTERDAM, den 11 October.

Hamburg	2 maanden	35¼	geld.	Lissabon..	3 maanden	41½	geld.
idem	zigt	35⅝	»	Porto	3 —	41¼	»
Londen..	2 maanden	11.70	»	Petersb...	2 —	186	»
idem	zigt	11.82½	Pap.				

ROTTERDAM den 11 October.

Londen .... 2 maanden *f* 11. 72½, kort *f* 11. 82½.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 11 October.

GRANEN. Tarwe. 153, 155 ℔ witb. Poolsche *f* 470, *f* 480, 156 ℔ Stettiner *f* 475; 158 ℔ Pommer *f* 475; 162 ℔ N. Bov. Ris *f* 500; 159 ℔ Bov. dito *f* 477. 50; 158 ℔ N. en O. Bov. *f* 475; 156 ℔ Bovenl. *f* 465; 160. 161 ℔ Petersb. Cub. *f* 410.

SCHIEDAM den 11 October.

GRANEN. Rogge. Verkocht: 140/142 ℔ Archangel *f* 276 1/m., *f* 283 6/w.; 147 ℔ Libau *f* 340 6/w.

Moutwijn, ... per Ned. Vat zonder Fust	*f* 22. 75	zonder de belasting.
Jenever, ... » » » » »	- 27. 25	
» Amst. proef » » » » »	- 28. 50	

AMSTERDAM den 11 October.

GRANEN. Heden verkocht van Tarwe 126 ℔ Norder *f* 405. Van Rogge 117 ℔ N. Arch. *f* 277.

Handelsberigten.

LIVERPOOL den 7 October.

KOFFIJ. De veilingen van Jamaïka zijn met zeer veel levendigheid afgeloopen en 200 tiersjes werden omgezet; voor goed ord. betaalde men van 74/ tot 75/ en voor goed fijn van 82/ tot 118/. In vreemde soorten is niets omgegaan. — SUIKER. De markt blijft kalm en slechts 150 v. en 3500 z. Bengaal hebben tot vorige prijzen koopers gevonden. In vreemde soorten bepaalde zich de omgang tot de West-Indische, waarvan 150 vat. en 120 vaatj. (grootendeels Portorico) van 33/6 tot 36/6 werden afgedaan. — Van CACAO zijn 1100 b. Para a 28/ verhandeld. — Van PEPER werden 500 b. zwarte van 4⅜ tot 4⅝ d. verhandeld. — RIJST met belangrijken omgang, voornamelijk in O. I. soorten tot voortdurend rijzende prijzen. De verkoopen bedragen 3,500 z. Bengaal van 14/6 tot 14/9 voor

fijn, 30,000 z. Arracan van 11/6 tot 11/9, met 22,000 z. op levering van 11/3 tot 13/. deze beide laatste voor het binnenland; 6000 z. Madras en 5000 dito Moulmain, beide a 12/6 op levering, en 1500 z. Moulmain in loco van 11/9 tot 12/9, en 100 tiersj. Carolina van 24/6 tot 25/. — Van SCHELLAK werden 20 k. van 45/ tot 52 verhandeld. — Van SAGOMEEL vonden 400 b. a 21/6 voor gezonde en van 10/ tot 201 voor beschadigde koopers. — Van PARELSAGO werden 250 k. met 19/ tot 22/ betaald. — SALPETER. Heden werden 2200 z. van 25/6 tot 26/6 afgedaan. — NITRADE DE SODA zonder belangrijke omzettingen, doch met onveranderde prijzen. — VERWHOUT. Over het algemeen is de omgang beperkt en men noteert de verkoopen van 20 t. Campêche a £ 8, 200 t. St. Domingo a £ 5. 2. 6, 20 t. Jamaïka a £ 5, 40 t. Tabasco a £ 7. 5, 50 t. dito a £ 7. 10, 50 Ceara a £ 6. 15 tot 7. 5, met kleine partijtjes Camwood en Barwood. — HARST geniet vrij geregelde vraag; 1000 v. vonden van £ 6. 9 tot 7 voor ord. en a 10/6 voor fijne koopers. — ASSCHEN blijven voortdurend levendig gevraagd; ca. 1000 vaatj. vonden van 28/6 tot 301 voor Potasch en van 27/6 tot 28 voor Paarlasch koopers. — LIJNZAAD. Men heeft 2/ a 2/6 hoogere prijzen kunnen verkrijgen. Bombay 53/ a 53/6; het artikel blijft zeer gezocht. — In HUIDEN was de omgang beperkt. — ZWAVEL blijft levendig; ca. 1000 t., grootendeels op levering, hebben van £ 6. 7. 6 tot £ 6. 15 pr. ton koopers gevonden. — Van SUMAC zijn 500 z. tot volle prijzen omgezet. — OLIEN. Olijfolie was minder gevraagd; ca. 60 t. vonden tot iets lagere prijzen koopers. Van Traan werden 20 t. van £ 33 tot 33. 10 omgezet. In Lijnolie was de omgang matig en men noteert 30/ a 31/. Van Raapolie zijn 250 t. van £ 39. 10 tot 42 verhandeld. Palmolie ferm en goed gevraagd; ca. 600 t. vonden in loco van £ 39. 5 tot £ 40. en 500 t. op levering van £ 39 tot 40 koopers. Van Amerik. Terpentijn werden 214 vaatj. van 58/6 tot 60/ afgedaan. — TALK levendig en de prijzen waren ongeregeld; St. Petersburger Y. C. werd van 57/ tot 59 verhandeld; 500 vaten Australië Ossentalk hebben van 55/ tot 60 en ca. 400 vaatj. Zuid-Amerik. van 54/9 tot 57/ koopers gevonden. — HENNEP. 100 b. en p. Bombay werden van £ 20 tot £ 23 verhandeld.

ANTWERPEN den 10 October.

RIJST op nieuw gerezen. Heden werden ca. 1000 z. zeilende Arracan uncleaned per *Veruna* en 1500 z. zeilende dito dito per *Statesman* met fl. 8¾ entr. betaald. Ook vonden nog ca. 2800 z. gepelde Arracan op levering in November en December tot zeer ferme prijzen koopers. — TERPENTIJNOLIE. Men noteert den verkoop van 30 vaatjes Amerikaansche, verwacht per *Concordia*. — TABAK. Heden werd de verkoop bekend van 160 S. Giron en van 79 S. Embalema, aangevoerd per *Robert Parker*. — GRANEN. Tarwe levendig en gerezen. Oostzee Tarwe werd heden met fl. 17 a 17¼, Cubanca met fl. 14¾ en zeilende witte Amerikaansche met fl. 17¾ per 80 k.° betaald. Rogge met goeden omgang, tot vooruitgaande prijzen. Men betaalde Odessa en Taganrog met fl. 10¼ a 10¾ per 70 k.° Een partijtje Fransche Tarwe heeft ook nog a fl. 7¾ per 70 k.° koopers gevonden.

HAVRE den 8 October.

KATOEN. De markt sloot heden iets levendiger, doch de prijzen bleven voortdurend kalm en ongeregeld. De verkoopen bedragen ca. 850 b. disponibele voorraad. — Van INDIGO hebben 83 k. Bengaal van fr. 9. 50 tot 11 per ½ k.° en 90 c. premie koopers gevonden. — GRANEN en MEEL. Amerikaansch Meel is iets levendiger en in diverse partijtjes werden 1250 vaatjes Genessee a fr. 43. 50 per vaatje, 900 vaatjes disp. dito a fr. 43 a 43. 25, 1000 vaatjes New-York en Genessee op levering a fr. 43 en 500 dito dito a fr. 42 afgedaan. Van Granen werden 50,000 k.° Tarwe a fr. 28. 50 tot 30 per quintal omgezet.

STETTIN den 8 October.

GRANEN. Tarwe zeer kalm. Rogge ferm. Gerst onveranderd. — RAAPOLIE ferm op vorige prijzen. — VOORLOOP. Bij het begin der markt werden hoogere prijzen betaald, doch bij het sluiten derzelve waren de prijzen kalmer en men betaalde 10¾ °/₀ zonder fust.

BORDEAUX den 7 October.

VOORLOOP. Armagnac 135, Marmande 135, Tafia 105 a 110. De 3/6 is 1 fr. gedaald en alzoo a fr. 182 disp. te noteren.

MESSINA den 2 October.

OLIEN. Als het weder gunstig is en de worm zich niet weder vertoont, zal de oogst middelmatig zijn. Men meldt uit Napels, dat door den zwaren regen de hoop op een goeden oogst weder verlevendigd is. — ZIJDE. Door den toestand der politieke zaken met neiging tot dalen en zonder koopers. — ZWAVEL zonder belangrijke omzettingen. — LIJNZAAD onveranderd. — HAZELNOTEN. Castiglione iets gerezen. — AMANDELEN ferm en met goeden omgang. — KOFFIJ ferm op 7. 15 a 8 voor goede groene Rio, welke kwaliteit nagenoeg alleen voor cons. wordt gebezigd. — SUIKER. Hollandsche en Belgische Crushed a 5. 5 tot 4. 28 genoteerd. — PEPER. Sumatra bedong 6. 15.

NEW-YORK den 27 September.

(*per Niagara.*)

KATOEN. De markt was heden iets fermer. Het deficit in de aanvoeren was 29/m. balen.

MOBILE den 20 September.

KATOEN. Men noteert Middling, 10 cents. In het zuiden klaagt men bijzonder over de schade welke wordt aangerigt door de zware regens en den worm.

Advertentien.

Heden overleed, tot innige droefheid, mijn eenige Broeder, J. VERKADE *Kz.*, in den ouderdom van 58½ jaar.

Boskoop K.S VERKADE *Kz.*
5 *October* 1853.

*** OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *SANDER & PAATS* en *DALEN & LAMBERT*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, zijn van meening op Woensdag den 19 October 1853, des namiddags ten vier ure, in het Locaal voor Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade aldaar, te veilen en aan den meestbiedende of eerstmijnende te verkoopen:

Een hecht, sterk en zeer wel gelegen **HUIS**, met daarnevens gebouwd **LOCAAL, OPEN PLAATS**, met **PLANTSOEN** of **TUIN**, en **ERVE**, staande en gelegen aan de westzijde van de Kruiskade, tusschen de Tuinderslaan en Waschbleeklaan in de gemeente Rotterdam, oud wijk S, n.° 222, nieuw wijk 15, n.° 55, Kadaster sectie B, n.s 1124, 1127, 1624 en 1625, ter inhoudsgrootte van 11 Roeden 55 Ellen. Aangeslagen over anno 1853 in de Grondbelasting op de som van *f* 48. 36. Verhuurd tot 1 Mei 1854 voor *f* 400 's jaars. Te aanvaarden 1 November 1853.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantoren van de voornoemde Notarissen, aan de Hoogstraat en Zuidblaak. En zal het te Veilene twee dagen vóór en op den dag der veiling, van 10 tot 2 ure, kunnen worden bezigtigd.

*** Bij vonnissen der Arrondissements-Regtbank te Rotterdam zijn op den 3 October 1853, ter requisitie van het Openbaar Ministerie, onder **Curatele** gesteld de personen van **JOHANNES ADRIANUS HOLLINK, PETRONELLA CATHARINA DE VELD** en **CORNELIA BEEN.**

*** COMMISSARISSEN der LEESBIBLIOTHEEK, opgerigt door het Rotterdamsch Departement der Maatschappij ***tot Nut van 't Algemeen***, maken den belanghebbenden bekend, dat zij tot het aannemen van **LEZERS** en verwisselen der **DIPLOMA'S** zittingen zullen houden op Maandag den **10**, Dingsdag den **11** en Woensdag den **12** October aanstaande, des avonds ten 6 ure, in het Locaal des Departements, en dat er geene andere gelegenheid om zich te laten inschrijven zal gegeven worden. Die als Lezers verlangen te worden aangenomen, moeten voorzien zijn van eene aanbeveling van een Lid des Departements.

Rotterdam, H. ALTMANN,
8 *October* 1853. *Lid en Secr.s*

*** OPENBARE VERKOOPING.

De Notaris *C. C. KROM*, residerende te Gouda, is voornemens, ten verzoeke van zijne Principalen, openbaar te verkoopen, op Woensdag den 26 October 1853, aanvangende ten 9 ure des voormiddags:

1.° Eene Partij ingeoogste **HAVER** en **GERST**, in de Bergen voorhanden.

2.° **10 WERKPAARDEN, 2 MERRIE-RIJPAARDEN, 1 VEULENPAARD, 1 HENGSTPAARD, 1 VOS-** en **1** Zwart **MERRIEPAARD**, 1½ en 2½ jaar oud, **1 VEULEN.**

3.° **2 Vette KOEIJEN, 6 MELKKOEIJEN, 6 VAARZEN, 7 SCHOTTEN, 1 STIER, 5 KALVEN, 3 VARKENS, 3 SCHAPEN, 1 WERF-HOND**, eene Partij **KIPPEN.**

4.° **BOUW-** en **MELKGEREEDSCHAPPEN.**

5.° **HOOI, STROO, PALEN, HOUT** en **TAKKEN.**

6.° **RIJTUIGEN** (waaronder BAROUCHE KAPWAGENTJE, CHAIS, SPEELWAGEN, *Poolsche* SLEEDE enz.) en **TUIGEN.**

Vervolgens op Donderdag den 27 October 1853, mede ten 9 ure des voormiddags aanvangende:

Eene aanzienlijke Partij **MAHONYHOUTEN** en andere **MEUBELEN** en **ORNAMENTEN**, goed gevulde BEDDEN, DEKENS, BED- en TAFELLINNEN en verderen **INBOEDEL**, alsmede gemaakt GOUD, ZILVER, JUWEELEN, PARELEN en andere LIJFSIERADEN, of hetgeen meer ter verkooping zal worden aangeboden.

Alles behoorende tot den Boedel van Wijlen Vrouwe de Weduwe *MATZE VAN ZEVENHUIZEN*, ter bezigtiging op Dingsdag den 25 October 1853, van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 ure.

*** NIEUWE UITGAVEN van **VAN DER MEER & VERBRUGGEN**, Boekhandelaars te *Rotterdam*:

PROTESTANTSCHE BRIEVEN uit het zuiden van Frankrijk en Italië, Reisherinneringen van Prof. ***H. GELZER.*** Uit het Hoogd. vertaald door ***J. Oudijk van Putten.*** 400 pag. groot 8vo. met Titel-vignet en Plaat *f* 3. 60.

GESCHIEDENIS DER HERVORMING IN SCHOTLAND. Een Spiegel van Christelijke Geloofskracht in Leven, Lijden en Strijden; uit het Hoogd. van ***K. G. VON RUDLOFF,*** door Ds. ***B. J. Westerbeek van Eerten.*** Met eene Voorrede van Prof. ***H. J. Royaards.*** In twee Deelen. Eerste Deel, eerste Stuk, 278 pag. groot 8vo. *f* 2. 20.

GESPREKKEN over het PROTESTANTISME en KATHOLICISME, door Dr. ***D. SCHENKEL.*** Uit het Hoogd. door Ds. ***Alb. van Toorenenbergen.*** 2de Deel *f* 1. 90.

HETZELFDE WERK, 2 Deelen compleet, 464 pag. groot 8vo. *f* 3. 80.

GESCHIEDENIS der HERVORMING in de zestiende Eeuw, door Dr. ***J. H. MERLE d'AUBIGNÉ.*** Uit het Engelsch vertaald door ***J. Oudijk van Putten.*** V Deel 1ste en 2de Aflev. *f* 2. 50.

DE SLAANDE ENGEL. Leerrede over 2 Chron. VII: 13b, 14, door Dr. ***J. J. VAN OOSTERZEE.*** Uitgegeven ten behoeve van de nagelatene Betrekkingen der Cholera-Lijders. *f* 0. 25.

Bij ***JOH.S ROEM***, te Alkmaar, komt van de pers:

Levensbeschrijving

VAN

Dr. CLAUS HARMS,

door hem zelven medegedeeld. Met Portret. Uit het Hoogd. vertaald, door Ds. *M. COHEN STUART.* Prijs *f* 3. 50.

Eene KEURIGE vertaling van een MERKWAARDIG boek, geschreven door een ZELDZAAM Man. V. O.

Jaarb. v. Wetensch. Theologie X, 4e *st.*

Die zijne *Pastoral Theologie* (*door Ds.* Verwey *zoo uitmuntend in onze taal overgebragt*) bezitten, zullen ook niet verzuimen zich *dit* Werk er bij aan te schaffen, en, dat lezende, erkennen, dat de lessen van *Claus Harms* niet enkel slotsommen zijn van THEORETISCH NADENKEN, maar ook vruchten van een PRACTISCH LEVEN. J. H. S. *Vad. Letteroef. n.°* 12, 1853.

LOTERIJ

VAN

VROUWELIJKE HANDWERKEN en KLEEDINGSTUKKEN, en VOORWERPEN van KUNST en SMAAK,

ten behoeve der behoeftige Cholera-Lijders en hunne Nagelatene Betrekkingen.

Onder inwachting der vereischte Konink!. Goedkeuring zijn de **LOTEN** a ***f* 1** te bekomen bij de Dames der Directie, als ook bij eenige Boekverkoopers alhier.

NB. Het zal de Dames der Directie aangenaam zijn de in te zendene Voorwerpen **uiterlijk den 29 dezer maand** te mogen ontvangen.

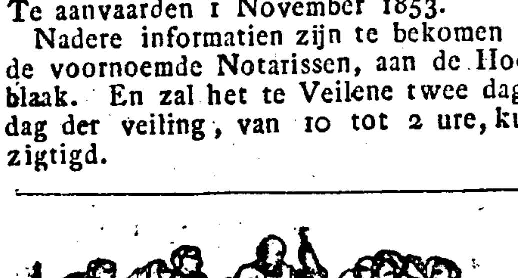

Eene gevaarlijke Wonde in de Dij genezen door de

ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Omtrent drie jaren geleden had de Heer ACTON, te Melbourne woonachtig, het ongeluk eene zware wonde aan het Been te krijgen, door dat het paard hetwelk hij bereed, op hol gerakende, langs eenen muur snelde en het Been des Ruiters in eene hevige aanraking met denzelven bragt. Achttien maanden lang moest hij ten gevolge daarvan te bed liggen, zoodat ten laatste zijne gezondheid zoodanig verzwakte, dat men aan het behoud van zijn leven begon te wanhopen. Eindelijk begon hij de **Zalf** en **Pillen** van ***Holloway*** te gebruiken, ten gevolge waarvan de wonde spoedig genas en de Zieke ook overigens geheel herstelde.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **N. C. M. VAN SOMEREN BRAND,** Depôthouder te **Dordrecht;** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN,** te **'s Hertogenbosch;** alsmede te **Londen,** Strand, **244,** *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* **prijzen** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN	van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF.....	„ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

Ingezonden Stukken.

NOG EEN WOORD OVER HET VERKOOPEN EN KOOPEN VAN SPIJSKAARTEN.

Een en andermaal heb ik onder de in dit Dagblad Ingezonde[n] Stukken klagten aangetroffen* over het verkoopen tot lage prij[zen] van *Spijskaarten.* Afkeurende stemmen hebben zich daartegen ver[-] heven, ja zelfs zoo sterk dat ééne dier stemmen den verkooper [en] den kooper van die Kaarten zoo tamelijk met *steler* en *heel[er]* gelijk stelde.

Ik geloof bescheidenlijk dat het veroordeelen van de genoem[de] handeling op een *dwaalbegrip* berust en wil trachten dit kortel[ijk] aan te toonen.

Men stelt zich de zaak aldus voor: de met eene Spijskaart b[e-] gunstigde verkoopt die tot een spotprijs, om het daarvoor verkrege[n] geld te verdrinken of op andere wijs te verkwisten; hij heeft lie[ver] drank of snoeperij of ijdel zingenot dan voedzame spijs, en hij di[e] door zijne Spijskaart tegen geld in te ruilen, hem daartoe in [de] gelegenheid stelt, is even zoo strafbaar.

Ik moet bekennen dat dit de zaak in een geheel ander lic[ht] stelt dan waarin ik ze beschouw; maar zoude die voorstelling [al] *de juiste,* zoude zij wel die van de *gewone* toedragt der zaak zij[n]. Ik meen het te mogen betwijfelen.

De behoeftige die zijne Spijskaart tegen geld verruilt, doet d[it] omdat hij de spijs die hij er zich voor kan verschaffen *niet nood[ig] heeft;* anders zou hij het bepaald *niet* doen. De Spijskaart, [als] zoodanig, heeft dus voor hem geene waarde: maar zij heeft o[ok] *gelds*-waarde en voor dat *geld* kan hij zich andere benoodigdhed[en] verschaffen. Handelt die behoeftige nu verkeerd, wanneer hij i[ets] dat hij *niet* noodig heeft, verruilt tegen geld, waarvoor hij zi[ch] verschaffen kan wat hij *wel* noodig heeft? Ik geloof neen; ik gelo[of] dat hij juist handelt zoo als ieder verstandig mensch in het gewo[ne] maatschappelijke leven handelt, wanneer hij geene waarde wil o[n-] gebruikt laten.

Eene bedenking die men hierop zoude kunnen maken is dez[e,] dat namelijk geen behoeftige méér Spijskaarten zou behooren a[an] te nemen dan die welke noodig waren tot voeding van hem en z[ijn] gezin; want het zal wel in den regel daaraan toe te schrijven zij[n,] dat sommigen er *meer* bezitten dan zij behoeven en daarom h[un] overtolligen voorraad verkoopen. Streng genomen zoude dit misschi[en] zoo behooren te zijn; streng genomen zoude elk behoeftige, d[ie] Spijskaarten genoeg ontving, voor verdere moeten bedanken. Ma[ar] kan men deze voorwaarde van strenge toepassing maken? Zal m[en] een behoeftige het als kwaad aanrekenen dat hij meer aannee[mt] dan hij volstrektelijk noodig heeft? Zal men dit vooral kunne[n,] wanneer, zoo als veelal het geval is, hem de keuze is overgelat[en] tot aanvaarding van eene Spijskaart of van *niets?* vooral nu hij we[et] dat die Kaart toch altijd *geldswaarde* bezit en hij ook nog *ande[re]* behoeften heeft? Ik geloof dat men, door dit te verlangen, de be[-] hoeftigen op een veel verhevener standpunt van zedelijke ontwikkeli[ng] en van kiesch gevoel plaatst dan werkelijk het geval is, en *ook* den aard der zaak in aanmerking genomen, het geval zijn *kan.*

De behoeftige die dus eene hem overtollige Spijskaart inrui[lt] tegen geld, dat hem nuttiger zijn kan, doet geen kwaad, ma[ar] handelt verstandig.

Slechts hij die werkelijk behoefte heeft aan de spijs die hem do[or] uitreiking der Kaart werd toegedacht, doch die dit gunstbewijs [te] gelde maakt, om het geld *onnut* te besteden, handelt *slecht.* D[at] er onder vele goeden enkele zoodanigen zijn, wie zal het durve[n] tegenspreken? Maar stelt dit een *regel* daar? Zoude het niet vee[l-] eer eene *uitzondering* mogen heeten? En wie zal, omdat er hi[er] en daar onkruid onder de tarwe wast, al het graan willen uitroeije[n?] Maar hier zit de schuld dan ook niet enkel bij den behoeftigen ve[r-] kwister; zij komt tevens op rekening van hem die niet goed toez[ag] aan wien hij zijne gave schonk en die eenen onwaardige begunstigd[e.]

En zou hij die de Spijskaarten, tot meer of min lageren prij[s] onder de hand inkoopt, schuldig zijn? Ik meen het te mogen on[t-] kennen; ja zelfs te mogen beweren dat hij er geen kwaad, ma[ar] *goed* mede doet. Ware het eens mogelijk te bepalen dat nieman[d] eene Spijskaart *mogt* verkoopen, dan zoude het gevolg zijn, *of d[at]* die spijskaart ongebruikt en voor iedereen onnut bleef liggen, [of] dat de daarvoor verkregen spijs als overtollig wierd verwaarloos[d,] misschien wel weggeworpen. Zoude dit goed zijn? Nu echter b[ij] *te veel* dier spijskaarten tegen geld wordt verwisseld, en dit vele[n] wien het niet voegde den vollen prijs te besteden in de gelegenhe[id] stelt voor zeer lagen prijs goed voedsel te verkrijgen, hetzij vo[or] zich zelven, hetzij tot uitreiking aan anderen, nu zal er wel noc[h] spijskaart noch spijs ongebruikt blijven liggen, terwijl alles zij[ne] bestemming, namelijk de voeding van minvermogenden, bereikt.

Hij die de spijskaart verkoopt om het geld te verkwisten, doet slech[t,] maar hij die ze koopt, zelfs al weet hij dat het geld onnut gebrui[kt] zal worden, handelt mijns inziens daarom nog niet verkeerd, mi[ts] hij slechts zorgt dat de spijskaart daardoor eene andere en bete[re] bestemming verkrijge.

Of de prijs waarvoor de spijskaarten onder de hand verhande[ld] worden *hoog* of *laag* zij, doet *niets* tot de thans besprokene zaak a[f.] Die prijs wordt geregeld door vraag en aanbod; door wederzijdsch[e] overeenkomst tusschen kooper en verkooper. Alléén dit zoude m[en] uit eenen *lagen* prijs met eenige zekerheid kunnen besluiten, d[at] er *veel* aanbod van spijskaarten was en dus de liefdadigheid ha[re] gaven met meer goedhartigheid dan verstand had uitgereikt.

Verkeerdheden bestaan er, niemand zal het ontkennen, maar z[e] geheel te weren is boven menschelijke krachten. Het beste midd[el] tot voorkoming van misbruiken is, dat ieder naauwkeurig toezie [dat] hij zijne gaven niet aan *onwaardigen* wegschenkt; dit is alles w[at] men zou kunnen verlangen om het kwaad tegen te gaan. Maar o[m] *dit* doel in *volkomen* toepassing te brengen zoude er veel, *zeer* vee[l] vereischt worden en men zoude dan een afdoend middel dienen a[an] te wijzen dat *niemand* ooit bedrogen of misleid wierd. Die hiert[oe] iets weet aan de hand te doen, die zoude de maatschappij zek[er] grootelijks aan zich verpligten.

Ik las ergens den wensch, dat een ieder zich mogt onthouden v[an] het uit de hand *koopen* van spijskaarten. Om dien wensch in n[og] betere vervulling te kunnen brengen, diende er dan de bepaling w[el] bij dat niemand ze ook zou mogen *verkoopen.* Ik acht het onnood[ig] het utopische van dezen wensch hier breeder te betoogen, noch [de] *nadeelen* uit een te zetten die er de gevolgen van zouden kunne[n] zijn. Maar onwillekeurig dacht ik aan het versje van den vromen *Kamphuyzen* „ach waren alle menschen wijs." — Ja Lezer, ware *deze* wensch in vervulling te brengen, dan behoefden wij wat minder te betoogen, wat minder toe te zien, zeker ook wel wat minder te geven. — Zal die tijd eens komen? Trachten wij er toe mede te werken en kunnen wij ons ook met de volkomen vervulling niet vleijen, laat ons in ijver niet verflaauwen, maar ons sterken met de gedachte dat wij het doel welligt eene schrede nader komen. Intusschen verge men van den maatschappelijken toestand niet *meer,* dan hij op het oogenblik geven kan.

Rotterdam 8 Oct. 1853. F. B.

Te ROTTERDAM,
bij ARRENBERG & VAN REYN.